

Küzdelem a vámpírral

Fordítói jegyzet Borislav Pekić *Hogyan veszejtsük el a vámpírt*
című művéhez

Borislav Pekić *Hogyan veszejtsük el a vámpírt* című könyve a Gestapóról szól. Műfaját tekintve – a szerző saját meghatározása szerint – sottie, azaz bolondjáték. Ez akár félre is vezetheti a gyanútlan olvasót, aki ennek alapján esetleg afféle középkori vásári bolondozást várna, s talán kissé el is tűnődne, miért kell, és miként lehet az inkább hátborzongató képzet-társításokat kiváltó félelmetes hitleri rendőrapparátus kapcsán bolondozni. Persze, aki olvasta Benedek István *Aranyketrecét* – s másokat is arra biztattott, hogy kövessék példáját, de csak addig olvassák a második részt, míg magukra nem ismernek –, tudja, hogy a bolondság sokkal szélesebb fogalom, mint gondolnánk, tehát az, amit a szerző ebben a művében nyújt, bőven belefér.

A könyv – amellyel Pekić 1977-ben elnyerte a jugoszláv könyvkiadók egyesületének első díját –, valójában párhuzamos történet: egy volt Gestapo-tiszt évtizedek múltán, a hatvanas években, visszatér egy mediterrán kisvárosba, egykori szolgálati helyére, és sógorához intézett leveleiben felidézi élete nagy „sakkjátszmáját”. A tiszt Konrad Rutkowski, a megrögzött Humán Értelmiségi, aki nem egészen önszántából lett a Gestapo főhadnagya afféle szervezeten belüli, titkos ellenállóként szembeszáll a hírhedt titkosrendőrség óriási gépezetével, és megpróbál kimenteni a Gestapo karmaiból egy helybéli ellenállót. „Sakkpartnere” a fölöttese, Heinrich Steinbrecher SS Standartenführer, a par excellence Rendőrezredes, aki egyrészt esszészerű kiselőadásokkal oktatgatja ki Rutkowskit a rendőrségi munka mibenlétéről és értelméről, a Gestapo filozófiájáról és félelmetes, testet-lelket megtörő módszereiről, másrészt váratlan húzásokkal lepi meg és döngöli földre ellenfelét.

S miközben az egyik ágon az izgalmas 1943-as „sakkjátszma” fordulatait követjük, a másik ágon, a „jelenben”, 1965-ben egészen különös, józan ésszel olykor felfoghatatlan dolgok történnek...

Külön érdekessége a könyvnek, hogy van egy harmadik ága is: Pekić huszonhat levélben adja elő a történeteket, majd – ez is része a bolondjátéknak – óriási apparátust fűz a kötetéhez. Két post scriptummal és több-tucatnyi végjegyzettel, vagy ahogy ő mondja, szerkesztői megjegyzéssel próbálja meg fölvezetni az olvasó elé a kor történelmi és eszmetörténeti hátterét, megmagyarázni szereplői lépéseit, azok előzményét vagy következményét, elhítni velünk, hogy amit olvastunk, az nem csak bolondjáték volt, és nem csak az író agyszüleménye.

A kötet magyar fordítását a Forum Könyvkiadó felvette kiadói tervébe, és előreláthatóan 2018 folyamán jelenteti meg.